

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 10. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 8. december 2020

Tidspunkt: kl. 14.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Jens Rohde (RV), Søren Søndergaard (EL), Jan E. Jørgensen (V), Ulla Tørnæs (V), Morten Messerschmidt (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Udlændinge- og integrationsminister Mattias Tesfaye og statsminister Mette Frederiksen.

L **Punkt 1. Uformel videokonference for EU's indenrigsministre den 14. december 2020** EUU alm. del (20) – bilag 137 (kommenteret dagsorden)

Udlændinge- og integrationsministeren forelagde alle punkter til orientering. Det lukkede punkt d) under Siden sidst forelagde formanden i ministerens fravær.

1. **Pagt om migration og asyl**

– *Orienterende debat*

KOM (2016) 0272, KOM (2016) 0467, KOM (2020) 0609, KOM (2020) 0612, KOM (2020) 0613 og KOM (2020) 0610

Videokonference 14/12-20 – RIA – bilag 1 (sammenotat side 2)

Videokonference 13/11-20 – RIA – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af uformel vk for EU's justits- og indenrigsministre 13/11-20)

Udlændinge- og integrationsministeren: Vi indledte denne snak for et par måneder siden, hvor indtrykket var, at det tyske formandskab ønskede vedtagelse af rådskonklusioner på det kommende møde. Det var ambitiøst, men jeg håbede, det ville lykkes. Formålet var at sætte retning og prioriteringer for reformen af det europæiske migrations- og asylsystem.

Efter et par møder i Rådet er situationen nu den, at formandskabet alene forventes at søge medlemsstaternes synspunkter med henblik på at kunne fremlægge en fremskridtsrapport, altså knapt så ambitiøst som det, der var lagt op til. At det formentlig ender med en fremskridtsrapport fra formandskabet i stedet for egentlige rådskonklusioner viser – efter min vurdering – at Rådet fortsat er splittet på en række helt centrale spørgsmål. Det drejer sig bl.a. om omfordeling; det drejer sig om, hvorvidt screening og grænseprocedurer skal være obligatoriske og om, hvor mange persongrup-

per de skal være gældende for; og spørgsmålet om, hvorvidt Rådet løbende skal vedtage retsakter, man er enige om – hvilket efter min mening ville være en god idé – eller om den samlede reformpakke skal vedtages samtidigt.

Jeg har slået til lyd for solidaritet EU-landene imellem, men samtidig understreget, at tvungen solidaritet skal være fleksibel. Dvs. at landene selv skal kunne bestemme solidaritetsformen. Det anerkendes af mange, at omfordeling, tilbagesendelsessponsorater og kapacitetsopbygning kan være elementer i en sådan mekanisme, men kriterierne for deres indbyrdes anvendelse og for, hvornår de finder anvendelse, er ikke afklaret.

Kommissionen lægger op til, at Danmark ikke er omfattet af bestemmelserne om solidaritet på grund af retsforbeholdet. Ikke desto mindre har jeg gjort det ganske klart i de politiske drøftelser, at forslaget i sin nuværende form lægger alt for meget vægt på omfordeling, og at det vil føre til, at endnu flere mennesker begiver sig mod Europa. Det er med andre ord en indbygget pull-faktor i det forslag. Det er en dårlig idé.

Jeg har også slået til lyd for, at den foreslåede screeningprocedure og den obligatorisk grænseprocedure er afgørende for en stærk ydre grænse. Vi skal have styr på, hvem der ankommer til Europa – også ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt. Vi skal sende et klart signal om, at det ikke kan betale sig at rejse til EU, hvis ikke man har krav på beskyttelse, og vi skal helt konkret kunne sende dem, der kommer, og som ikke har krav på beskyttelse, hurtigt tilbage.

Vi skal kigge ud i verden og forholde os til problemerne, hvor de opstår, og være med til at støtte, hvor vi kan – det er den eneste måde, vi kan bryde den onde cirkel på og forhindre menneskesmuglerne i at lukrere på andre menneskers ulykke.

Når det kommer til spørgsmålet om en trinvis vedtagelse af retsakterne, som formandskabet har foreslået, støtter regeringen denne tilgang. Det gør vi, bl.a. fordi der er retsakter som ændringsforslaget til Eurodac og EU's Asylagentur, som udgør vigtige instrumenter til hurtigst muligt at forbedre asylsystemet. Desværre har det vist sig, at andre lande, herunder mange frontlinjestater, går ind for en pakketilgang, hvor intet er vedtaget, før alt er forhandlet på plads.

Selv om der er seriøse uenigheder om nogle af de centrale forslag, er det vigtigt at understrege, at der på lange stræk også er enighed. Der er enighed om, at der er et stort behov for gennemgribende reformer for at fremtidssikre EU's asyl og migrationssystem, herunder ikke mindst vigtigheden af, at Europa skal være i stand til at modgå irregulær migration. Der er også enighed om, at det skal være EU-landene, ikke menneskesmuglerne og de irregulære migranter selv, der bestemmer, hvem der skal have adgang til ophold i EU. Tilsvarende er der enighed om, at reformen skal forhindre misbrug, samtidig med at fundamentale menneskerettigheder respekteres.

Det betyder konkret, at der skal være effektiv kontrol med de ydre grænser, og at der skal være en tydelig sondring mellem personer, der opfylder kriterierne for indrejse, og personer, der ikke gør. Der skal også skelnes mellem asylansøgere og dem, der tydeligvis ikke har behov for international beskyttelse, og som skal tilbagesendes hurtigst muligt.

Der er også enighed om, at det er helt centralt, at kontrollen med migrationsstrømmene starter langt tidligere på migrationsruterne – dvs. inden irregulære migranter når frem til EU's ydre grænse.

Jeg taler her om den eksterne dimension af europæisk asylpolitik og en "whole-of-migratory routes" tilgang. Det flugter med regeringens ambition om at udvikle et nyt asylsystem.

Udsendelsesområdet er der i vidt omfang også enighed om. Her skal EU-lande i højere grad effektivt kunne udsende tredjelandstatsborgere uden beskyttelsesbehov. En kommende EU-udsendelseskoordinator, et højniveau-udsendelsesnetværk, Frontex' udvidede mandat og ansættelsen af en vicegeneraldirektør med fokus på udsendelse spiller her en vigtig rolle.

Herudover taler vi om skræddersyede partnerskaber med relevante oprindelses-, transit- og værtslande, særligt i Afrika, men også i andre væsentlige oprindelsesregioner.

Ulla Tørnæs: I lyset af regeringens bestræbelser på at få etableret et nyt asylsystem: Er det endegyldigt skrinlagt med regeringens opbakning til Kommissionens forslag?

Udlændinge- og integrationsministeren: Det er det ikke. Faktisk ser jeg mere sådan på det, at Kommissionens forslag hjælper os med en lang række af de ting, som vi meget gerne vil have gennemført i et nyt asylsystem. F.eks. et stærkere samarbejde med lande langs migrationsruterne om tilbagesendelse af folk, der får afslag på asyl, og en langt stærkere grænseprocedure, så man på de ydre grænser foretager en rimelig hurtig screening af, om der overhovedet er et grundlag for asyl. På den måde er der ret meget i Kommissionens forslag til en ny asylpagt, der flugter med regeringens ambitioner om et nyt asylsystem.

Der, hvor det ikke flugter – og det er det afgørende spørgsmål – indretter vi det europæiske asylsystem, sådan at vi styrker incitamenterne til at sætte sig i bevægelse, f.eks. over Middelhavet for at søge asyl på Sicilien eller i Grækenland, eller fører vi en asylpolitik med henblik på at bryde den incitamentsstruktur? Selv om jeg selvfølgelig nok skal udtale mig diplomatisk i internationale sammenhænge, synes jeg, at der er elementer i det, Kommissionen fremlægger, som risikerer at styrke incitamentet til at sætte sig i bevægelse mod Europa. Et af deres bud lyder f.eks., at Danmark skal kunne sponsorere hjemsendelse af folk, der har fået afslag på asyl i Italien. Vi skal kunne overtage ansvaret for at få hjemsendt vedkommende. Det er en af mulighederne i det, som er spillet på bordet. Vi vil så ikke være forpligtet af det på grund af retsforbeholdet, men så skulle et andet europæisk land, f.eks. Sverige, overtage et ansvar for at sende vedkommende tilbage. Hvis det ikke lykkes inden for 8 måneder, vil sponsorlandet, f.eks. Sverige, skulle overtage ansvaret for vedkommende. Jeg er bange for, at sådan en model, der bliver kaldt "return sponsorships", vil få flere til at sætte sig i bådene og få færre til at samarbejde om deres hjemsendelse, hvis de ved, at de bliver forflyttet til et andet nordeuropæisk land, blot processen trækker ud i 8 måneder.

Størstedelen af det, Kommissionen har fremlagt, synes jeg trækker i samme retning, som den danske regering gerne vil, men når det handler om at bryde incitamentsstrukturen, synes jeg således ikke, at Kommissionen er helt i mål. Det gør vi også gældende. Jeg tror ikke, vi skal forvente, at de europæiske forhandlinger ender med, at der lige pludselig er konsensus om den danske position, men jeg kan godt høre, at flere diskuterer, om det er gavnligt, at man f.eks. opererer med disse return sponsorships.

Katarina Ammitzbøll: At tilbyde at være med til at sponsorere returnering, er jo det samme som at sige, at Dublinforordningen ikke virkede. Vi tager ikke imod de forskellige asylansøgere, men nu

kan vi gå ind og dele byrden, så det f.eks. ikke kun er Italien, der sidder tilbage med hjemsendelsesproblematikken. Nu kunne man tro, at det kunne give ekstra pres, at man kunne skubbe hurtigere på og få asylansøgere hjem, men det er måske ikke ligefrem det, der vil gøre det nemmere at komme hertil. Det kan måske også ses som en styrke, at man går ind og hjælper med tilbagesendelse.

Det andet spørgsmål er, at regeringen jo rigtig gerne vil etablere modtagecentre uden for Europa. Det er der ikke nævnt noget om i denne asyl- og migrationspakke. Hvor står regeringen i forhold til Kommissionens forslag? Og kan ministeren sige noget om, hvorvidt andre medlemslande også vil oprette modtagecentre uden for Europas grænser?

Ulla Tørnæs: Jeg har lidt svært ved at forstå, hvordan der kan være identifikation mellem modtagecentre i tredjelande og migrationsruterne og dem, som vi bistår på migrationsruterne. Typisk er det jo migranter, som har opgivet at nå frem, mens modtagecenteret jo er det sted, man skal gå hen, som jeg har forstået det. Der har man jo ikke opgivet at komme frem. Så jeg kan ikke helt se, at man ikke har opgivet at komme til Europa, hvis man søger hen til et af regeringens forslåede modtagecentre. Men er man en af dem, som bliver hjulpet af forskellige EU-finansierede programmer på migrationsruterne, så er det typisk, fordi man har opgivet at komme til Europa.

Jens Rohde: Jeg er meget enig i, at return sponsorships er en mærkelig konstruktion. Det er en skrivebordskonstruktion, som ikke er specielt gavnlige eller køn. Men det kommer jo af manglende solidaritet mellem landene, og så kan vi have alle mulige holdninger om, at der ikke skal så mange ind, og at vi skal have bedre grænsekontrol; men nu har vi jo en Kommission, der har sagt, at vi kan ikke bare udlicitere asylopgaven til andre lande. Hvis det står til troende – det synspunkt ved jeg godt ministeren er uenig i – at vi kan gøre det, så er spørgsmålet jo: Hvad er løsningen på den manglende solidaritet landene imellem, hvis ikke return sponsorship?

Udlændinge- og integrationsministeren: Til Ulla Tørnæs vil jeg sige, at vores grundlæggende analyse er, at det europæiske asylsystem er dysfunktionelt i den forstand, at vi bruger enorme ressourcer på folk, der kommer hertil – som i virkeligheden udgør en ret lille del af verdens flygtninge og fordrevne. Halvdelen af dem, der kommer hertil, får afslag, og vi har store problemer med at udsende dem. Den måde, de kommer hertil på, er ved at bruge menneskesmuglere; det er med til at opbygge en mafia af organiseret kriminalitet, både i de lande, der ligger på ruten, og i afsenderlandene, f.eks. i Nigeria. Det er skidt for Afrika, Asien og Europa. De eneste, der tjener på det, er menneskesmuglerne. Det er problemet.

Grunden til, at det kan lade sig gøre, er ifølge analysen, at asylsystemet misbruges af folk, der udmærket ved, at de ikke har noget behov for asyl. Men de ved også, at blot de sætter fødderne på europæisk jord og siger "asyl", så skal en retlig procedure gå i gang. Vi skal på én og samme tid bryde det incitament, de har til at bevæge sig til Europa, og gøre det inden for rammene af flygtningekonventionen, der siger, at folk selvfølgelig skal have mulighed for at få afprøvet deres sager om, hvorvidt de har brug for beskyttelse, hvis de søger asyl.

Forslaget lyder, at man godt kan tage til Europa; man må godt stå på den dansk-tyske grænse ved Kruså og sige "asyl". Det øjeblik folk gør det, er Danmark retligt forpligtet til at foretage asylsagsbehandling og at stille en klageinstans, tolke og advokater til rådighed. Vi er bare ikke forpligtet til, at

det skal foregå på europæisk jord. Vores forslag er at sige, at det er ok, at du siger "asyl" i Kruså, men mens vi behandler din ansøgning, skal du opholde dig uden for Europas grænser. I det omfang du har brug for beskyttelse, får du det uden for Europas grænser, og det land, hvor det skal foregå, skal selvfølgelig have noget til gengæld.

Vi prøver at bevæge os i retning af en dialog med lande uden for Europa om, hvorvidt de vil være interesserede i at have et modtagecenter, og hvad de skal have for det. Skal vi skrive studieopholdsstilladelser? Tilbyde omdirigering af udviklingshjælp? Er det noget handelspolitik, som er svært for Danmark, da det ligger på europæisk plan? Altså hvad har vi i skuffen af muligheder? For vi kan jo ikke komme som europæere til det sorte Afrika, som i Tintin i Congo, og trække noget ned over hovedet på folk. Det skal jo være i et ærligt samarbejde. Det skal være i alles interesse, og min oplevelse er, at nogle af de lande, der ligger på ruterne, er enormt plaget af irregulær migration, for det er hos dem, at der bliver opbygget en organiseret kriminalitet, som destabiliserer landene. Det er heller ikke sundt for deres økonomi, at unge mænd kan tjene flere penge ved at arbejde for menneskesmuglere, end de kan ved at få sig et ærligt arbejde. Jeg tror, at de objektive byggeklodser er til stede nu, for at der kan indgås en aftale. Derfor synes jeg, at vi skal gøre alt for at få det realiseret.

Det er rigtigt, at det ikke er det, som Kommissionen foreslår, men det er ikke noget, som forhindrer os i at gøre det. Tværtimod er der meget i det, Kommissionen foreslår, der kan fungere som god nabolovgivning: at få screenet folk ved de ydre grænser og at få indledt et bedre tilbagesendelses-samarbejde med nogle af de lande, der ligger på ruterne. Alle de ting er også i regeringens politik, men det er rigtigt, at lige det med modtagelsescenteret, som ikke er en bagatel, er ikke Kommissionens forslag. Og hvis man spørger kommissæren for indre anliggender, Ylva Johansson, siger hun åbent, at hun ikke er tilhænger af denne model – det er ikke Kommissionens politik.

Til Katarina Ammitzbøll med spørgsmålet om, hvorvidt det kunne være i vores interesse at hjælpe Italien: Det korte svar er ja. Vi kan ikke bare bygge en mur ved den dansk-tyske grænse og lade de andre sejle deres egen sø. Dels et solidaritetsaspekt, dels er det ikke i Danmarks interesse selv fra en snævert nationalt synsvinkel. Jeg er tilhænger af, at der er en obligatorisk solidaritetsforpligtelse, og det har regeringen også fremført. Vi vil bare gerne selv kunne vælge hvilken model for solidaritet. Hvis der er nogle lande, der har lyst til at sige, at de vil gerne omfordele asylansøgere, vil jeg synes, det er en dårlig idé. Men det skal jeg jo forhindre Norge, Sverige eller Holland i at gøre. Hvis andre vil have return sponsorships – og jeg er enig med Jens Rohde i, at det er en kreativ model, der er fremlagt – så er det fint. Det kan være at hjælpe mere på migrationsruterne, bidrage til grænsevagter eller asylsagssystemer. Vi vil meget gerne forpligtes til at bidrage, men vi vil gerne selv bestemme hvordan.

Svaret til Jens Rohde er, at vi ikke bare kan sige, at vi nægter at forpligte os til nogen former for solidaritet. Jeg tror, at Danmark skal sige, at vi gerne vil have en europæisk asyl- og migrationspagt, hvor der er en forpligtelse til solidaritet, men de enkelte lande skal selv vælge, hvilken type solidaritet man bidrager med.

Ulla Tørnæs: Kommissionens forslag handler ikke om den danske regerings forslag, men det lød på mig, som om man var rimelig tæt på at lave en aftale med et land, der kunne huse et modtagecenter. Det må ministeren gerne uddybe. For god ordens skyld vil jeg bare minde om, at ideen for

mange år siden blev præsenteret af tidligere minister Birthe Rønn Hornbech. Hun præsenterede det dog, mange år før hun blev minister. Det er jo ikke en idé, der er fjern for Venstre at arbejde med. Men det undrer os, at regeringen igen og igen har præsenteret det, som om man nu var i mål, og jeg synes, at ministeren gjorde det igen i dag.

Jens Rohde: Det er jo blevet diskuteret i EU, siden det hed EF; i 1980'erne var det også en varm diskussion. Og principielt er det jo vanskeligt at være imod det. Al ære og respekt for den optimisme, som ministeren udviser - jeg er dog glad for, at han ikke ser sig selv som Tintin i Congo. Problemet er bare, at det bliver lidt Dupond og Dupont-agtigt, fordi ministeren siger det samme, som alle andre har sagt før ham, og så går man lidt i lykkelig uvidenhed om, at tingene ikke er, som man gerne vil have det. Og vi har jo hørt på denne her sang i mange år. Hvornår får vi en indikation på, at der rent faktisk er noget på vej?

Udlændinge- og integrationsministeren: Først til Ulla Tørnæs: Vi er ikke i mål. Vi er nok længere, end jeg selv havde turdet håbe på, da vi i Socialdemokratiet for første gang, eller igen, for alvor begyndte at diskutere det i 2017 og 2018. Nu kan jeg høre på Jens Rohde, at det har været diskuteret, siden det hed EF, og det er rimeligt at spørge, hvad der får mig til at tro, at det skulle være realistisk i 2020, hvis det har været diskuteret, siden der var noget, der hed EF.

Jeg tror selv, at 2015 på mange måder var et vendepunkt i europæisk migrationspolitik, fordi det gik op for alle – både i Bruxelles, i de europæiske hovedstæder og ikke i mindst hos befolkningerne – at det europæiske asylsystem grundlæggende er dysfunktionelt. Den måde vi har håndteret det på nu, er jo ved at skærpe de ydre grænser og ved at indgå en aftale mellem EU og Tyrkiet, som faktisk har lagt kimen til noget af det, som modtagercenterideen handler om – det er faktisk et nybrud.

Men det, der står ved siden af, at vi nu har de laveste asyltal i Danmark i flere årtier, er, at der ikke er færre flygtninge og fordrevne i verden, men flere. Det sidste tal jeg så fra UNHCR, FN's flygtningeorganisation, var vist 80 mio. Da jeg blev udlændingeordfører, gik jeg rundt og sagde 63 mio. Det er en ret vild udvikling i løbet af så få år. Der er ingen sammenhæng mellem antallet af flygtninge og fordrevne, og hvor mange der søger asyl i Europa. Antallet af hvor mange, der søger asyl i Europa, har kun noget at gøre med, hvor meget vi får lukket grænserne omkring os. Det er grundlæggende dysfunktionelt, og jeg er måske naiv, men jeg har en fornemmelse af, at erkendelse i den grad er slået igennem. Selv i vores naboland Sverige, hvor man jo fører en politik for at begrænse antallet af asylansøgere; de var oppe på 200.000 i 2015, og nu er de nede på 20.000 asylsøgere om året. De førte en bevidst politik for at nedbringe antallet af asylansøgere. Det er altså en venstreorienteret regering i Sverige. Den erkendelse, håber jeg kan give et momentum, som kan bringe os i mål.

2. Samarbejde med partnere om effektiv tilbagetagelse og stærkere migrationsstyring

– *Udveksling af synspunkter*

Videokonference 14/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 7)

Udlændinge- og integrationsministeren: Kommissionens plan er, at de eksisterende 24 aftaler med tredjelande skal gennemføres fuldt ud, og at nye aftaler skal færdigforhandles og indgås. Samtidig skal der udarbejdes mere praktiske samarbejds løsninger for at øge antallet af effektive tilbagesendelser. Endelig peger Kommissionen på, at andre politikværktøjer skal integreres i indsatsen. Det kunne være at forbinde spørgsmålet om samarbejdet om tilbagetagelse med visumudstedelse, sådan at det skal have konsekvenser for muligheden for at kunne få visum til Europa, hvis lande ikke vil tage imod deres egne statsborgere.

Jeg har opfordret til, at der udarbejdes landespecifikke analyser for på den måde at finde mere skræddersyede løsninger til at styrke samarbejdet med tredjelande om tilbagetagelse.

Regeringen mener, det er vigtigt at sikre et tæt samarbejde med oprindelses- og transitlandene som en væsentlig forudsætning for et velfungerende system for hjemrejsepolitik. Derudover har jeg talt for mere skræddersyede programmer, hvor man også gør brug af medlemsstaternes egne erfaringer på tilbagesendelsesområdet. F.eks. har vi i Danmark gode erfaringer med mange lande.

3. Gennemførelse af interoperabilitet

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2017) 0793 og KOM (2017) 0794

Videokonference 14/12-20 – RIA – bilag 1 (samlenotat side 10)

EUU alm. del (19) – bilag 1005 (side 1007, senest behandlet i

EUU 26/5-20)

Udlændinge- og integrationsministeren: Sagen handler kort sagt om, at en række it-systemer skal kunne snakke sammen. Det lyder en smule kedeligt, men er helt afgørende for, at vores fælles ydre grænse fungerer og der bliver udvekslet data og informationer mellem myndighederne.

Jeg er rimelig tilfreds med, at interoperabilitet er på dagsordenen, så vi løbende kan holde snor i, hvordan det går med implementeringen af forordningerne i alle medlemsstaterne. De er helt afgørende for styrkelsen af den ydre grænse og kontrollen med, hvem der indrejser i EU.

I Danmark har myndighederne et effektivt tværministerielt program til implementering af retsakterne. Det har fungeret et stykke tid, og vi følger tidsplanen. Jeg vil dog udvise forståelse for forslaget om en lille ændring af tidsplanen pga. covid-19-situationen. Men som sagt er det en rimelig høj prioritet for regeringen, at vi får forordningerne implementeret hurtigt, fordi det udgør grundlaget for, at vi får en mere digitaliseret, mere velfungerende ydre grænse.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

a) Orientering om den igangsatte Schengen-reformproces

Udlændinge- og integrationsministeren: Vi taler om en formentlig omfattende reform, og altså en reform, der ligger ud over Kommissionens forslag til reform af den europæiske migrations- og asylpolitik. Da Kommissionen præsenterede migrations- og asylopagten i september annoncerede Kommissionen også, at man vil fremlægge en ny strategi for Schengensamarbejdet. Det blev skudt i gang mandag den 30. november i forbindelse med afholdelse af et møde i et nyetableret Schengen-forum, hvor medlemsstater, medlemmer af Europa-Parlamentet, Kommissionen og EU-agenter på området for indre anliggender deltog.

Jeg deltog også selv i mødet, hvor jeg gjorde tre centrale budskaber gældende: Om de ydre grænser lod jeg forstå, at de skal styrkes og være en hovedprioritet. Og i den forbindelse skal alle it-systemerne gennemføres hurtigst muligt. Derudover skal vi hurtigst muligt sikre, at Frontex' styrkede mandat gennemføres, ikke mindst det styrkede mandat på tilbagesendelsesområdet. Herudover skal vi have vedtaget og implementeret Kommissionens nye forslag om obligatoriske screenings- og grænseprocedurer. Det er f.eks. her, hvor man på den ydre grænse hurtigt finder ud af, om det i hvert enkelt tilfælde er åbenbart grundløst at indlede en asylsag, eller om vi kan afvise folk ret hurtigt, når de står på den ydre grænse. Vi har ikke tilstrækkelig kontrol med, hvem der krydser de ydre grænser. Det er uholdbart.

For så vidt angår de interne grænser, gjorde jeg gældende, at det kun er nationale myndigheder, der ved, hvornår beskyttelsen af den nationale interne sikkerhed nødvendiggør genindførelse af grænsekontrol på de indre Schengen-grænser. Derfor skal beslutningen om at genindføre sådanne kontroller fortsat alene være en national kompetence og bør forblive sådan, hvilket i øvrigt er helt i overensstemmelse med traktaten. Herudover er der behov for fleksibilitet i meget større omfang, når det kommer til mulighederne for, at nationale myndigheder kan genindføre midlertidig grænsekontrol ved de interne grænser.

Jeg gjorde også gældende, at vi skal insistere på at gøre mest mulig brug af allerede eksisterende teknologier og redskaber, men i høj grad også undersøge mulighederne for ny og innovativ teknologi til at forhindre illegal migration såvel som grænseoverskridende kriminalitet. Samtidig skal vi se på mulighederne for at gøre bedre brug af efterretningsdata genereret af disse teknologier, ligesom vi skal kigge på, hvordan vi kan forbedre vores politisamarbejde på tværs af grænserne. Jeg tror sådan set, at Schengen-reformen er på vej i den rigtige retning, og vi er generelt set med i en gruppe ligesindede lande, som også har haft grænsekontrol, herunder Sverige, Norge, Tyskland, Frankrig og Østrig.

Endelig gjorde jeg gældende, at det er absolut nødvendigt med et stærkere politisk engagement og lederskab i Schengen-samarbejdet. Jeg foreslog, at vi to gange om året under rådsmøder har fuld fokus på en strategisk drøftelse af Schengen-samarbejdet. Hvis jeg skal skære udfordringerne for Schengen-samarbejdet ud i pap, så er det, at Europa nok har haft mere travlt med at ophæve de indre grænser end med at sikre de ydre grænser. Vi har gavn af den danske deltagelse i Schengen-samarbejdet, og vi har handelspolitisk og økonomisk gavn af de åbne indre grænser, men det

kræver altså et stærkere politisk fokus på, at de ydre grænser bliver sikret. Jeg skal selvfølgelig holde udvalget orienteret om, hvordan Schengen-reformdrøftelserne udvikler sig.

b) Orientering om Udlændinge- og Integrationsministeriets Brexit-forberedelser

Udlændinge- og integrationsministeren: Den 1. januar 2021 er lige om hjørnet og dermed også afslutningen på den overgangsperiode, der er fastsat i udtrædelsesaftalen mellem EU og Storbritannien. Jeg vil derfor ganske kort orientere om de seneste måneders forberedelser i Udlændinge- og Integrationsministeriet frem mod udløbet af overgangsperioden. Det betyder nemlig, at EU-reglerne om fri bevægelighed ikke længere finder anvendelse på britiske statsborgere og deres familiemedlemmer. Fra næste år vil det være udtrædelsesaftalen, der sikrer fortsatte opholdsrettigheder for de briter, der allerede har taget ophold i Danmark i henhold til EU-reglerne før den 31. december i år.

Behov for lovgivning

Udtrædelsesaftalen finder direkte anvendelse. Men da nogle af aftalens bestemmelser kræver gennemførelse i national ret, har vi netop udstedt en bekendtgørelse, som også skal bistå de myndigheder, der skal administrere efter aftalen. Bekendtgørelsen fastsætter bl.a., at herboende briter skal ansøge om et nyt opholdsdokument, der bekræfter deres rettigheder efter udtrædelsesaftalen, ligesom bekendtgørelsen præciserer den nye ansøgningsprocedure, som Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) åbner op for fra den 1. januar 2021. I SIRI er der oprettet en særlig Brexit-enhed, som skal behandle ansøgningerne fra tusindvis af herboende briter om udstedelse af de nye opholdsdokumenter; de skal desuden afgive biometri – fingeraftryk og et foto – og så skal de gå rundt med et opholdskort. Men så længe de er ankommet inden den 31. december – altså har benyttet sig af fri bevægelighed – fastholder de deres nuværende rettigheder efter den 1. januar.

Kommunikation

Der ligger samtidig en stor kommunikationsopgave i forbindelse med at sikre, at alle berørte er bekendt med de nye regler. Ud over hjemmesider, som vi løbende opdaterer, har SIRI sendt informationsbreve ud til herboende briter via e-Boks for at informere om, at de skal indgive ansøgning om udstedelse af et nyt opholdsdokument. Herudover deltager ministeriet og SIRI i forskellige informationsevents for at få information ud til alle berørte briter, og vi har i den forbindelse også et godt samarbejde med den britiske ambassade. På de halvårlige lovforslag omkring tildelingen af dansk statsborgerskab kan jeg se, at rekord mange briter søger om dansk statsborgerskab for tiden.

Afslutning

Jeg er meget glad for, at der på dette vigtige område er kommet en aftale i stand mellem EU og Storbritannien. Udtrædelsesaftalen indebærer, at herboende briter og deres familiemedlemmer kan fortsætte deres hverdag i Danmark på samme måde som i dag. Vi vil gøre, hvad vi kan, for at det skal være så gnidningsfrit som muligt for herboende briter at få deres opholdsdokumenter på plads.

c) Orientering om EFTA-retssag E-2/20, Norge mod L

Udlændinge- og integrationsministeren: Udvalget blev sidst orienteret om denne sag ved notat af 10. juli 2020. Der er fra dansk side afgivet skriftligt indlæg i sagen i juli 2020. Den 29. september 2020 deltog regeringen i den virtuelle mundtlige forhandling i sagen. I notatet til udvalget er sagens omstændigheder og den danske interesse i sagen nærmere beskrevet. Kort fortalt vedrører den norske sag bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt det er i strid med EU-retten at udvise en EU/EØS-borger med et indrejseforbud for bestandig.

Den danske regering har i overensstemmelse med linjen i notatet til udvalget bl.a. argumenteret for, at det ikke er i strid med EU-retten at meddele personer omfattet af EU-retten et indrejseforbud for bestandig. Det er vigtigt for mig, at vi deltager aktivt i disse sager og gør vores indflydelse gældende for at påvirke udfaldet, og dermed samtidig støtter vores kolleger i de andre lande.

I sager for EFTA-Domstolen er der ikke nogen generaladvokat, der fremsætter et forslag til Domstolens afgørelse før dommens afsigelse, sådan som det er tilfældet i sager ved EU-Domstolen. Jeg har derfor ingen pejling på, hvilken vej vinden blæser i forhold til dommens udfald. Derfor kan jeg heller ikke rigtig sige, hvilke konsekvenser det vil få for Danmark. Afhængigt af dommens udfald og betydning for dansk ret, vil udvalget blive orienteret på ny.

- L**   **d) Kommissionens forslag til forordning om asyl- og migrationsforvaltning**
KOM (2020) 0610
EU-note (20) – E 5 (EU-note af 12/11-20 om forslag til asyl og migrationspagt)
Videokonference 13/11-20 – RIA – bilag 3 (skriftlig forelæggelse af uformel vk
RIA 13/11-20 vedr. migrationspagten)

Punktet blev forelagt for lukkede døre.

Punkt 2. Forelæggelse af møde Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2020

Det Europæiske Råd 10-11/12-20 – bilag 4 (udkast til konklusioner)

Det Europæiske Råd 10-11/12-20 – bilag 2 (udkast til retningslinjer for konklusioner)

Det Europæiske Råd 10-11/12-20 – bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Statsministeren: Det er årets sidste ordinære møde i Det Europæiske Råd, og vi kommer selvfølgelig til at beskæftige os med det, der er vigtigst for alle i Europa lige nu, nemlig håndteringen af covid-19. Jeg forventer, at det kommer til at fylde ganske meget.

Derudover er der en lang dagsorden. Klima vil blive et hovedemne; der er nu relativ stor opbakning til et mål på mindst 55 pct. Uagtet at vi i Danmark har kæmpet for et endnu højere mål, er det selvfølgelig positivt, hvis vi kan nå 55 pct. Givetvis vil der være nogen diskussion om betingelserne for at opnå målet, men jeg synes, at det grundlæggende har bevæget sig i en positiv retning. Med MMF'en og den store genopretningsfond bør der også være mulighed for finansiering bag målet.

Jeg forventer desuden, at vi kommer til at diskutere terror og ydre grænser på baggrund af de forfærdelige angreb, der har været både i Østrig og i Frankrig. Uden at gå i detaljer vil jeg tro, vi kommer til at diskutere fremtiden for Schengen-samarbejdet, herunder ydre grænser, antiradikalisering og militant islamisme. Jeg tror sådan set ikke, det bliver en kompliceret drøftelse, men forhåbentlig én, der kommer til at afspejle den nødvendige europæiske solidaritet med de lande, der har været hårdt ramt på det seneste.

Derudover er nogle eksterne relationer til diskussion, bl.a. Tyrkiet, som er en svær drøftelse. Udviklingen går i den forkerte retning, og det vil givetvis øge presset på at drøftesanktioner igen, som vi har gjort på de foregående møder.

Det er det første DER-møde efter valget af den nye præsident i USA, så jeg tror også, det vil blive vendt.

Så er der spørgsmålet om det sydlige naboskab, hvor vi fra dansk side lægger vægt både på klima og på migration.

Til slut er der et par store emner, som ikke er på dagsordenen, men som kommer til at fylde. Det første er brexit. Der er endnu ingen afklaring på indholdet, men det danske forhandlingsudgangspunkt er det samme, både i forbindelse med statsstøtte og fair konkurrence og i særdeleshed vigtigheden af at passe på vores fiskeri.

Det andet relaterer sig til retsstatsmekanismen og handler om, at Polen og Ungarn indtil nu har sagt, at man ikke kan stemme for det endelige budget, hvis ikke vi andre giver os på retsstatsprincipperne. Der er vi jo en række lande, der står fast på den aftale, vi lavede i sommer.

Søren Søndergaard bemærkede, at EU's mål på *mindst* 55 pct. vel bare betød 55 pct. Indebær denne diskussion også mål for de enkelte lande? Fra dansk side havde man meldt ud, at man ikke ville acceptere et mål, der betød, at Danmark skulle gå over 70 pct., men hvis EU's mål skulle nås,

krævede det, at de lande, som stort set ikke havde nogle mål – f.eks. Rumænien eller Bulgarien – rent faktisk fik nogle.

Men hensyn til covid-19 var der opstået et nyt ord: vaccinenationalisme. Forleden gjorde Læger uden Grænser i Politiken opmærksom på, at den nuværende udrulning medførte, at vaccinen først ville komme til den fattigste del af verden i 2024. Da man ikke bare kunne isolere denne del af verden, ville dette betyde, at situationen bare ville fortsætte. Med henblik på verdenshandel og udvikling var dette en katastrofe, og Søren Søndergaard ville bare høre, om regeringen havde tænkt at tage op på mødet, hvordan man sikrede, at den fattige del af verden kunne få vaccinen før 2024.

Det sidste spørgsmål angik Tyrkiet, og som ministeren nævnte, gik det den forkerte vej på alle områder, både i Middelhavet og i Rojava. Hvad var den danske position over for at indføre sanktioner over for Tyrkiet, og hvilke sanktioner ville regeringen foreslå på mødet, hvis man gik ind for at indføre dem?

Jens Rohde ville blot nævne forholdene for de mennesker, der skulle skabe rammerne for VM i fodbold i Qatar. De blev simpelthen ikke behandlet som mennesker, og man blev derfor nødt til at få fodboldforbundene til at forstå, at hvis ikke de selv fandt ud af at løse disse udfordringer, så var man nødt på europæisk plan at hjælpe dem med det. Jens Rohde ville blive ved med at fremhæve denne problemstilling, indtil Det Europæiske Råd en dag forhåbentlig begyndte at diskutere det.

Statsministeren påpegede, at VM i Qatar ikke var på dagsordenen for rådsmødet, men at dette selvfølgelig ikke ændrede på vigtigheden af diskussionen.

Der lå en relativt ny folketingsvedtagelse, som lagde op til en skærpelse af kursen over for Tyrkiet, hvorfor regeringen var rede til at arbejde for dette i EU. På de seneste to rådsmøder havde man diskuteret Tyrkiet, både i forbindelse med Cypren-Grækenland-problemstillingen og om forholdet til Frankrig. Fra dansk side var man indstillet på at støtte eventuelle yderligere sanktioner, hvis andre foreslog det. Regeringen havde dog ikke selv et forslag med.

Diskussionen om vaccinenationalisme var på flere forskellige niveauer fuldstændig relevant. Der var forskellige samarbejder i EU, både et der vedrørte landene selv og et, hvor EU skulle bistå med at få vaccinerne bredt ud internationalt. Dette var der al god grund til at bakke op om.

Til Søren Søndergaards spørgsmål om, hvilket niveau klimamålet var på, kunne statsministeren fortælle, at det var på europæisk plan. Landemålene udgjorde en anden diskussion.

Søren Søndergaard fandt det svært at fastsætte målet for EU uden at inddrage diskussionen om, hvad de enkelte lande skulle bidrage med, især med tanke på, at regeringen havde meddelt, at man kunne vedtage hvad som helst, da det alligevel ikke ville få nogen afsmittende virkning på det danske mål, som var det mest ambitiøse. Efterhånden var det vel kun Storbritannien, der havde så stort et mål. Måske var Sverige også i nærheden, men det var relativt få lande, der var tilnærmelsesvis så ambitiøse som Danmark, så på et eller andet tidspunkt måtte man indlede den diskussion.

Det interessante ved folketingsvedtagelsen om Tyrkiet var, at den også nævnte den tyrkiske besættelse af og aggression imod Rojava. Kom det til at indgå i statsministerens fremhævelse? Det hollandske parlament havde netop vedtaget en resolution om, at man skulle indføre en total EU-

våbenembargo mod Tyrkiet. På et eller andet tidspunkt måtte regeringen tage stilling til, hvad man ville støtte på baggrund af folketingsvedtagelsen. I øvrigt var tiden knap, så hvis ikke statsministeren kunne sige noget nu, hvornår mente hun så, at regeringen ville fastlægge den danske holdning?

Ulla Tørnæs måtte indrømme, at det kom lidt bag på hende, da statsministeren meldte ud, at Danmark selvfølgelig bakkede op om at udbrede vaccinerne. Rent faktisk var det sådan, at Danmark havde undladt at bidrage til COVAX, der skulle sikre at lav- og mellemindkomstlande fik adgang til kommende covid-19-vacciner. Men Ulla Tørnæs takkede for meldingen og sagde, at hun da ville gå videre med dette til udviklingsministeren og muligvis også finansministeren, hvis der blev brug for det.

Statsministeren kunne fortælle, at man ved rådsmødet ville diskutere de problemstillingerne vedrørende Tyrkiets forhold til Cypern-Grækenland og Frankrig. Også andre relevante diskussioner involverede Tyrkiet, men hun antog, at disse i stedet ville blive drøftet blandt udenrigsministrene på et rådsmøde for udenrigsanliggender.

Til Ulla Tørnæs sagde hun, at COVAX blev støttet med et relativt stort beløb fra EU-budgettet og som sådan også fra dansk side.

Søren Søndergaard forstod ikke, hvordan man fra EU's side ville bekæmpe islamisk ekstremisme, hvis stadig større områder i det nordlige Syrien blev besat af islamiske ekstremister. De kristne blev fordrevet fra hele det område, som de tyrkiske styrker havde besat sammen med nogle lejesoldater, og som nu ville blive brugt som base for at udføre islamistiske aktioner i Europa. Søren Søndergaard forstod ikke opdelingen af problemstillingen. Hvornår ville den danske regering træffe en beslutning om, hvilke sanktioner man ville støtte i forlængelse af vedtagelsen i Folketinget?

Ulla Tørnæs fandt det ærgerligt, at Danmark ikke var med i forreste linje, når det drejede sig om at udbrede vacciner eller adgangen til disse. Det var en mærkelig prioritering fra regeringens side, at man alene lænede sig op af EU-Kommissionens bidrag.

Statsministeren fandt diskussionen om udviklingen i og omkring Syrien og den dertilhørende diskussion om kampen mod den militante islamisme relevant. Dog var de ikke på dagsordenen for rådsmødet, hvorfor hun ville henvise til udenrigsministeren. Om regeringens holdning til sanktioner kunne hun ikke svare på stående fod, men ville vende tilbage til udvalget på et senere tidspunkt.

Mødet sluttede 17.25.